

**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Librum II. Decretalium, Per Triginta Titulos Distributum, In Quo Agitur
De Judiciis, Foro Competenti, Libelli Oblatione, Mutuis petitionibus, ...

Krimer, Ferdinand

Augustæ Vindelicorum, 1708

Articulus III. An causa possessionis, & proprietatis in eodem iudicio
cumulari valeant?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73001](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73001)

Scholarium tam in causis civilibus, quam criminalibus gravioribus exemptus à jurisdictione aliorum Judicum, & soli Rectori Academiæ vel Gymnasii subiectus, injusto aggressore stricto gladio sine ulla data causa contra se veniente, ut se tueretur, vulnerato non lethaliter, primùm à sua instantia citatus; sub hoc autem ab alia (quæ credebat causam sui fori esse, licet sciret Cæsaris privilegium) verbali arresto domi suæ detentus, stitit se primæ instantiæ iussu ejus, cujus disciplinæ suberat. Cum hæc instantia id intellexisset, à prima instantia Titium sibi personaliter sisti mandavit; & non obstante, quod fori declinatio, & privilegii eximentis eum ab ipsius jurisdictione teneor opponeretur, mandatum sine clausula justificatoria, sive petitione edendi privilegium, sub pœna gravis summæ pecuniariæ cum executione proximâ ad Judicem primæ instantiæ transmisit; quæsitum igitur fuit, an tale mandatum teneret?

1169. Multi, super hoc consulti, merito censuerunt, fuisse, ac esse omnino irritum, & nullum ex multis capitibus; primò, quia mandans processit sine ulla causæ cognitione, ac parte, cui mandaverat, non auditâ; 2. quia usurpabat sibi jurisdictionem in primam instantiam quoad suam, & subditi personam exemptam ab ejus jurisdictione, consequenter mandavit ei, cui mandandi potestate carebat; 3. quia, cum sæpius tales jurisdictionis usurpationes contra clarum tenorem privilegii Cæsarei exercitæ fuissent, lite super hoc apud Cæsarem actu pendente, eandem usurpationem attentavit; 4. quia licet causa mixti fori esset, à Judice primæ instantiæ legitime præventus fuit: 5. quia in propria causa (an ipsi competeret jurisdictione in dictis causis Scholarium, licet privilegium id ei clarè neget) sententiam dixit, & contra inauditum mandatum pœnale sine clausula justificatoria fulminavit, & statim ab executione mentem suam (judiciariam!) inchoare voluit; id, quod cum cit. supra legibus nullatenus cohæret, pluribus jurium peritis rem improbantibus.

ARTICULUS III.

An causa possessionis, & proprietatis in eodem judicio cumulari valeant?

1170. IN ordine ad hanc quæstionem serviunt duæ Sacrorum Canonum Decisiones; prima habetur in c. ad ultimum 2. h. i. ubi habetur sequens casus: Titius agebat contra Cajum in causa possessionis *adipiscenda*, & simul *petitorium* admiscebat, dicens, & probare paratus, sibi jus proprietatis competere; Papa utramquæ causam possessorii, & petitorii Judicibus delegavit; ij, ut parcerent partium sumptibus, & expensis, allegationes, & testium depositiones super utroque judicio permixtum exceperunt; sed, cum viderent, testificationes super petitorio esse magis intricatas, visum fuit, ut prius, examinatis testificationibus super possessorio, secundùm eas pronuntiarent, postea verò resumerent causam petitorii. Quærebant, num id facere potuerint? respondit Cælestinus III. *rectè ita procedi, cum jure civili id expressum reperiatur*. Altera habetur in c. cum dilectus 6. eod. ubi dicitur, quod, si simul judicio possessorio, ac petitorio actum fuit, *utrumquæ unâ sententiâ terminari debeat*, tamen verò ea ita formanda sit, ut *de possessione prius pronuntietur, tamen in executione proprietatis prævalere debeat*.

1171. Pro expositione not. duobus modis judicium *possessorium* posse concurrere. 1. ex parte Actoris, ut simul in eodem libello, & actione cumulentur, seu jungantur; 2. ut in eodem judicio concurrant, non ex parte unius, sed se junctim, videlicet, ut Actore petente possessionem, Reus opponat proprietatem, dicens, se Dominum esse. Primo modo cumulari non possunt, si agatur interdicto *retinende*; sic enim Actor fateretur, se habere ei possessionem; non igitur aptè petit eam sibi dari, vel restitui; sic Layman in c. 2. h. i. n. 2. quod magis constabit ex n. 1178. ubi aliquod limitationes afferentur. Cumulari tamen posse videntur in interdicto *adipiscenda, & recuperanda*; nimirum agendo contra illum, qui rem sibi arrogat jure possessionis, & proprietatis; vel cum ab alio vi dejectus fuit.

In

In secundo autem casu cumulatio quidem admittitur, sed cum discrimine, de quo dicam à n. 1173. his positis:

1172. Ad quæstionem propositam Resp. causam possessionis, & proprietatis in eodem iudicio tractari, consequenter cumulari, adeoque super utraq; testes recipi posse; ut constat ex dict. c. ad ultimum, ubi Pontifex approbavit factum delegatorum super commissa expeditione causæ possessionis, & proprietatis, qui, ut parcerent gravibus expensis partium, de utraq; causa commixtim allegationes audiverunt, admittis pariter testibus; de quo V. textum in n. 1170. Idem etiam dicendum est, cum agenti possessorio adipiscendæ, vel recuperandæ, Reus opponit proprietatem; ut constat ex c. cum dilectus, de quo ibid. n. 1170.

1173. Difficultas est de modo tractandi has causas, quando in eodem iudicio cumulantur? pro hujus difficultatis expeditione not. 1. quamvis, ubi Actor intentat alteri utrumquæ iudicium, & possessionem, & proprietatem vel obtinendi, vel recuperandi, Judex possit allegationes audire, & testes recipere super utroquæ, ut diximus num. præced. ex justa tamen causa posse illum cognoscere prius causam possessionis, ac eandem terminare, dilato interim petitorio, seu causa proprietatis, ut constat ex c. ad ultimum, ubi Judicibus delegatis à Pontifice quærentibus, utrum & illud, & hoc licitè agatur? Pontifex respondit; utrumquæ licitè posse, ut habetur in textu supr. n. 1170.

1174. Not. 2. in casu, quo quis agit iudicio possessorio, Reo proprietatem opponente Actoti, dupliciter id evenire posse. 1. si uterquæ contendat se possidere, imò & proprietarium esse; 2. si Reus possideat, & Actor petat sibi vel dari, vel restitui possessionem; Reus autem opponat proprietatem, & dicat, se rei possessæ Dominum esse. In primo casu, prius tractari debet causa possessionis, saltem Summariè, ac definiti, cujus sit possessio; cujus ratio est, quia, cum tali casu non constet, quis sit possessor? ac legitimus petitor? consequenter, uter litigantium id, quod petit, probare debeat, seu quis eorum in petitorio sit Actor? prius utiquæ de possessione pronuntiandum erit; sic enim innotescet Judici, quis in petitorio sit Actor? qui

Tom. II.

enim succubuit in possessorio, in petitorio est Actor, si velit obtinere in hoc iudicio; probatur hoc 1. ex L. Exitus 35. de acquirend. possess. ibi: exitus controversia possessionis hic est tantum, ut prius pronuntiet Judex, uter possideat: ita enim fiet, ut is, qui victus est de possessione, petitoris partibus fungatur, & tunc de Domino queratur. Deinde ex L. Ordinarii 13. C. de rei vindicat. ibi: Ordinarii juris est, ut mancipiorum orta questione, prius exhibitis mancipiis de possessione judicetur; ac tunc demum proprietatis causa ab eodem Judice decidatur. Demum etiam ex L. incerti 3. C. de interd. ibi: incerti juris non est, ortà proprietatis, & possessionis litem, prius possessionis decidi oportere questionem competentibus actionibus, ut ex hoc, ordine facto, de Domini disceptatione probationes ab eo, qui de possessione victus est, exigantur: interdicta autem licet in extraordinariis iudiciis propriè locum non habent, tamen ad exemplum eorum res agitur; & hoc ubi dubium est, quis litigantium possideat? ut ponitur in casu.

At ubi certum est, Ream possidere, & hic Actori petenti, vel interdicto adipiscendæ, vel recuperandæ possessioni, opponat proprietatem, seu, se Dominum esse, distinguendum est, an proprietatem opponat in iudicio adipiscendæ? an recuperandæ? si primum? Reus audiendus est, si probationes in continenti afferre paratus sit; secus, si foret altioris indaginis, ut perspicuum est ex dict. à n. 1094. si secundum? non est audiendus, dum spoliato restituat possessionem, ut constabit tit. seq. & colligi potest ex dict. à n. 884.

1175. Not. 3. quando simul agitur utroquæ iudicio, possessorio, & petitorio, unâ sententiâ utrumquæ terminandum esse, si de utroquæ liqueat; in pronuntiatione tamen prioritatem habete, possessionem; at in executione, proprietatem; constat ex c. cum dilectus 6. h. t. relato supr. n. 1170. ratio primi est; quia cognitio de possessione regulariter prior est cognitione de proprietate; igitur etiam in pronuntiatione; ratio secundi; quia ubi constat de proprietate, absorbetur alterius possessio; ergo in executione proprietas prior est possessione. Nec obstat dici, utramquæ

00 2

cau-

causam unâ sententiâ debere terminari; intelligitur enim unâ continuâ, nimirum durante eodem iudicio, in eodem scripto, &c. sic tamen, ut textus expressè tradit, ut prius legatur sententia super possessorio; & in continenti post hanc, de petitorio. V. textus in n. 1170.

1177. Dubitari tamen potest, quid pronuntiatio super possessione proferat, si statim sequatur sententia super proprietate? ut, si spoliato adjudicetur possessio, à qua dejectus fuit; Reo autem proprietate? Resp. si pro Actore pronuntietur in possessorio, non obstante, quòd pro Reo pronuntietur in petitorio, & consequenter amittat possessionem Actor, nihilominus Actori prodesse sententiam in possessorio latam, videlicet ad recipiendos fructus rei possessæ, à spoliatore pendente lite spoliationis perceptos; hi enim debentur possessori spoliato, quàm diu permansit possessor bonæ fidei, ut constat ex dict. à n. 1054. non tantum ante litem contestatam, sed etiam post, usquè dum res evicta sit; ut diximus loco cit.

1178. Not. 4. quando superius n. 1171. diximus, ab eodem non posse cumulari in eodem iudicio retinendæ possessorium, & petitorium, quòd sic agens effet sibi contrarius (nam qui agit interdicto *uti possidetis* dicit se possidere, & solum petit Ad-

versario interdici, ne in sua possessione ab ipso inquietetur; qui verò agit rei vindicatione, seu petitorio, dicit Adversarium, non autem se possidere) debere intelligi sub seqq. limitationibus. 1. ut non procedat in casu, quo putans Adversarium possidere, ignoravit, se possidere, ut si alius ipsius loco, ipso ignorante, rei possessionem accepit; nam tali casu, intentando petitorium, non censetur voluisse renuntiare possessorio.

Secundò, si agens petitorio, & possessorio retinendæ possessionis civilis amittit possessionem solum naturalem; nam ea petitione non contrariatur alteri, qua petit non turbari in possessione civili, quam habet; nec negat se possidere *civiliter*; sed tantum *naturaliter*. Tertiò, si quis constitutus in quasi possessione alicujus juris, v. g. eligendi, & in hoc ab altero molestatus, iudicio petitorio simul agat, ut vel jus suum sibi confirmetur; vel nullum Turbatori competere declaretur, consequenter ab ejus impetitione deinceps removeatur; in hoc enim casu iudicio possessorio retinendæ conjungitur petitorium juris sibi confirmandi, vel actione negatoria alteri non competere declarandi, de quo est casus in c. Super 4.

h. i. &c.

* * *

QVÆSTIO XIII.

IN TIT. XIII. DE RESTITUTIONE SPOLIATORUM.

1180. **P**ostquam præcedente titulo actum est de remediis possessoriis, potissima parte solum in genere; hoc titulo specialiter agitur de possessione recuperanda, quando quis per vim ab ea dejectus, & spoliatus est; quæ materia propriè spectat ad interdictum *unde vi*, possessionis recuperandæ. Quoniam verò quid propriè sit hoc interdictum? cui competat? & contra quem concedatur? jam exposuimus à n. 1130. de illis solum hic agemus, quæ hujus loci peculiariter. De illo quocumque juris remedio, quo succurritur spoliatis, ex c. Redintegranda, & ex c. Sape,

quod est contra singularem successorem Spoliatoris; egimus in præcedentibus à n. 1148. & 1151. his præmissis:

ARTICULUS I.

Qua ratione spoliatus restituendus sit?

Ante resolutionem notandum, non tantum tunc agi posse interdicto *unde vi*, quando quis absolutè spoliatus est possessione; sed etiam, quando impeditur,